

GOOD CORPORATE GOVERNANCE

Eettisyys tarkastajan ja organisaatioiden toiminnassa

iStockphoto

**Sisäisten tarkastajien syysseminaari
Tampereella 31.10.–1.11.2012**

Sivu 11

**Opiskellen sisäisen
valvonnan osaajaksi**

Sivu 14

- 3 **Pääkirjoitus**
Syynissä – yhteisön toimintakulttuuri
- 4 **Sisäisen tarkastuksen uudet ulottuvuudet**
- 5 **Puheenjohtajan palsta**
- 6 **Vain tilaisuusko tekee varkaan?**
- 7 **Eettisten asioiden organisointi**
– parhaat käytännöt
- 9 **Vahva eettinen kompassi – sisäisen tarkastajan ominaispiirre**
- 10 **Tulokashaastattelu**
– opiskellen sisäisen tarkastuksen osaajaksi
- 11 **Syysseminaari**
- 12 **Ammatillisten asioiden toimikunnan esittely**
- 13 **Tiedottamisesta viestintään – viestintätoimikunta tänään**
- 14 **Koulutuskalenteri**
- 15 **CIA-tutkinto uudistuu vuonna 2013**
- 17 **Sisäisten tarkastajien 27. kevätseminaari**
- 18 **Sisäiset tarkastajat ry:n jäsenyyden edut**

iStockphoto

Syynissä

Yhteystiedot

Sisäiset tarkastajat ry
Tallberginkatu 2 A
00180 Helsinki
Puh. 010 4236 350
www.theiia.fi

Toimituskunta

Sari Ojala
Jari Korpela
Antti Laukkanen
Tarja Tirri
Matti Mikola

Ilmoitukset

Puh. 010 4236 350
sisaiset.tarkastajat@theiia.fi

Ulkoasu

Antturi Design Oy
Kannen kuva: iStockphoto

Syynissä – yhteisön toimintakulttuuri

Sari Ojala
Toimituskunnan pj.

Aina kaikki ei mene niin kuin Strömsössä ja yhteisö joutuu selvittämään ongelmien syitä. ”Miten kaikki oikein pääsi tapahtumaan? Miksi kukaan ei reagoinut aikaisemmin? Miksi me tiedämme tästä vasta nyt?” Usein syyt ongelmien taustalla ovat yhteisön toimintakulttuurissa.

On työyhteisöjä, joissa on kahta kulttuuria, se joka on kuvattu kirjallisesti ja se, miten arkipäivänä käytännössä toimitaan. Joskus ero kirjallisten toimintatapojen ja käytännön välillä on suuri.

Toimintakulttuurille on tärkeää, millaiseksi ylimmän johdon yksittäiset johtajat kulttuurin luovat ja käyttäytyvätkö he itse sen mukaisesti. Pelkät yhteisön internet sivuilla olevat lausumat corporate governancesta eivät riitä, vaan työntekijöiden tulee nähdä hallintokoodien toimivan käytännössä.

Työntekijälle itse johtaja on konkreettinen. Kaikki mitä he näkevät johtajan tekävän, kertautuu yhteisön viestinnässä. ”Toimi niin kuin puhut” on tärkeää, kun on kyseessä asennoituminen perusarvoihin. Kuinka henkilöt käyttäytyvät toisiaan kohtaan, tekivät he mitä työtä tahansa. Miten suhtaudutaan väärään informaatioon tai väärin toimintatapoihin? Sallitaanko niitä?

Jos työyhteisössä ei selkeästi eroteta oikeaa ja väärää, vaan toimitaan pitkään harmaalla alueella, järkeväksikin tunnetun ajatusmaailma voi hämärtyä. Työntekijää ei saisi jättää yksin puntaroimaan vaihtoehtoja, vaan työyhteisön tulisi antaa tukensa ja ohjata tekijöitään.

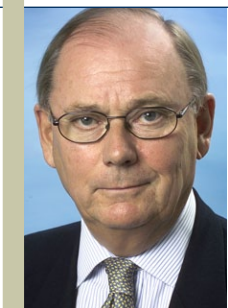
Hyvän kulttuurin luomiseksi ja ylläpitämiseksi voi joutua tekemään paljon työtä, mutta se kannattaa. Hyvä työilmapiiri palkitsee lisääntyneellä työmotivaatiolla. Siksi hyvän kulttuurin luoja kannattaa palkita. Toisaalta ne, joita on jo neuvottu ja tuettu ja jotka eivät silti omaksu yhteisön arvoja, ovat työyhteisölle tappioksi. Jatko toimia kannattaa harkita, olivatpa he kuinka taitavia tahansa.

Tällä kertaa Syynissä tarjoaa mm. rohkeaa pohdintaa tarkastajan eettisyydestä ja varkaan mielenlaadusta. Näitä lukiessa voi pohtia, pitäisikö sisäisten tarkastajien väärinkäytösriskejä tunnistaessaan osata myös tunnistaa eli profiloida henkilöitä. Samalla esittelemme eettisten asioiden toimikunnan yhdistyksen jäsensivuille tuottamaa eettisten asioiden arviointitaulukkoa.

Lehti sisältää niin ikään Hallitusammattilaiset ry:n kunniapuheenjohtaja Tom Palmbergin näkemyksiä sisäisen tarkastuksen laajemmasta hyödyntämisestä. Lisäksi esittelemme kahden Sisäiset tarkastajat ry:n toimikunnan toimintaa, ajan-kohtaisia muutoksia ammattitutkinnossa, tulevia koulutuksia ja jäsenyyden etuja.

Sisäiset tarkastajat ry:n tulevan syysseminaarin aiheena on Corporate Governance – Challenges and Trends in 2013. Tarkempaa tietoa löytyy sisäisivuilta ja kotisivuilta www.theiia.fi.

Olemme saaneet palautetta keväällä ilmestyneestä ensimmäisestä Syynissä-lehdestä. Lehden ulkoasua pidettiin hyvänä, mutta saimme myös hyviä, konkreettisia parannusehdotuksia taittoa varten. Nimivalintaa on kehitetty; hieno nimi on selvästi herättänyt myös kateutta. Aivan Seiska-lehden levikkiin meidän ei kuitenkaan oleteta pääsevän. ■

Tom Palmberg

Sisäisen tarkastuksen uudet ulottuvuudet

Sisäiset tarkastajat ry:n kotisivuilla sisäisen tarkastuksen tehtävät määritellään seuraavasti: "Sisäinen tarkastus on riippumaton hallituksen ja ylimmän johdon tukitoiminto. Sen tehtävänä on objektiivisella arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoiminnallaan tukea organisaation kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista. Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin."

Ovatko yritysten hallitukset pystyneet käyttämään hyväksi koko yhtiötä kattavan yksikön osaamista ja kykyjä? Omien kokemusteni perusteella väitän, että sisäinen tarkastus on ensisijaisesti avustanut yhtiön toimivaa johtoa numeerisen aineiston tarkastamisessa. Riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin yksikön asiantuntemusta ei ole kovin usein käytetty.

Hallintoprosessien tärkeä alue on yhtiön johtoelinten työnjaon määrittäminen ja sen toimivuuden valvonta. Hallituksen ja toimivan johdon tehokas työnjako edellyttää selkeitä työjärjestyksiä. Hallituksen on määriteltävä toimivan johdon päätösvaltuudet sekä huolehdittava siitä, että valtuuksia ei ylitetä, mutta myös siitä, että toimiva johto toimii itsenäisesti valtuuksiensa puitteissa. Sisäinen tarkastus voisi hyvinkin toimia ohjausroolin toimivuuden valvojana.

Yritysten hallitukset ovat viime vuosina korostetusti osallistuneet strategioi-

den luontiin. Hallitukset ovat toimivan johdon strategia-analyyysien ja esitysten perusteella pystyneet tuottamaan keskeisiä strategiakannanottoja. Usein kuitenkin päätettyjen strategioiden vieminen syvemmälle organisaatioon ontuu pahasti. Jalkauttaminen ei ole järjestelmällistä eikä strategian toteutumista valvota. Voisiko sisäinen tarkastus toimia koko strategiaprosessin (analyysit, valinnat, implementointi) toimivuuden valvojana?

Yritysten kohdatessa vaikeuksia perussyt löytyvät usein vääristä strategiavalinnoista. Ei ole nähty tai haluttu nähdä yrityksen toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Kilpailijoiden "edesottamuksia" on vähätelty ja omien resurssien luovuutta ei ole arvostettu eikä käytetty hyväksi. Sisäisen tarkastuksen ikkunat voisivat hyvinkin olla selkosellaan ja yksikön laajaa osaamista ja kokemusta kannattaisi myös käyttää ulkoisten uhkien ja riskien tiedostamiseen.

Yritysten hallitukset ovat yleensä

hyvin numerotietoisia. Hallitustyöskentelyssä ainoastaan numeroina esitettävät ja mitattavat hyödykkeet saavat riittävästi huomiota osakseen. Tärkeät "pehmeät arvot" kuten yrityksen brand, asiakastyytyväisyys, oman henkilöstön taidot ja tyytyväisyys jäävät mittareiden puuttuessa vähemmälle huomiolle. Sisäisen tarkastuksen koko yritystä kattava toimialue luo erinomaisen perustan eri mittaristojen luomista ajatellen.

Sisäisen tarkastuksen tulevaisuuden tehtävien määrittelyssä ja tarkastelussa tulisikin painottaa entistä enemmän sen roolia koko organisaation kehittämisessä ja tavoitteiden saavuttamisessa. Sisäisen tarkastuksen koko yhtiötä kattavan asiantuntemuksen turvin olisi ehkä mahdollista jopa vähentää ulkopuolisten konsulttien käyttöä. ■

Artikkelin kirjoittaja, **Tom Palmberg**, on Hallitusammattilaiset ry:n kunnia-puheenjohtaja, Chartered Director.

Kristiina Lagerstedt
Sisäiset tarkastajat ry:n
hallituksen puheenjohtaja

Kesän alkaessa silmiini sattui Johanna Korhosen kirjoittama kolumni ”Sinisilmäkorruptiota” (HS.fi 16.5.2012). Siinä kirjoittaja toteaa hokeman siitä, että suomalaiset ovat rehellistä kansaa, estävän korruptoituneisuuden kriittisen tarkastelun.

Välittömästi mieleeni tuli kysymys siitä, miten sisäinen tarkastus pystyy säilyttämään ammattikuntana riittävän objektiivisuuden? Miten voidaan välttää tilanne, jossa alamme uskottelemaan itsellemme jonkun tietyn toimintatavan olevan oikeutettu ”koska kaikki muutkin tekevät niin”? Asioiden eettisen puolen tarkastelu tulee säilyttää riittävän voimakkaana ammattikuntamme työskentelyssä. Pitäisi muistaa tarkastella myös sitä, miltä asiat ulkopuolisen näkövinkkelistä näyttävät.

Useamman kerran olen kuullut kommentin, että Suomessa ei ole korruptiota. Yleensä korjaa asian sanomalla, että Suomessa on ehkä vähemmän korruptiota ja ehkä se on luonteeltaan erilaista kuin niissä maissa, joissa Transparency Internationalin korruptio-indeksi on hyvin alhainen. Täysin puhdasta maata ei kuitenkaan ole olemassa.

Korhonen päätti oman kolumninsa todeten, että ”Suomesakin voi vielä tapahtua yhtä ja toista, mitä kukaan ei olisi ennalta uskonut.” Toivottavasti ammattikuntamme edustajat tekevät kaikkensa ollakseen ajan hermolla, pitävät silmät auki ja mielen avoimena jo niille ensimmäisille signaaleille, että näin ei kuitenkaan kävisi.

Hyvää alkanutta syksyä kaikille!
Ja mielenkiintoisia tarkastuksia! ■

Merja Kangas

Vain tilaisuusko tekee varkaan?

Mikä houkuttaa väärinkäytöksiin? Ahneusko vain vai tekeekö tilaisuus varkaan? Vastaus on, ettei kumpikaan yksinomaan.

Ahneuskin – tiettyyn rajaan asti – on inhimillistä. Ja eihän kukaan muutoinkaan huijaa pelkästään ahneuksissaan tai tilaisuuden tullen.

Aivan äskettäin Helsingin Sanomissa (6.8.2012) julkaistiin artikkeli tekeillä olevasta tutkimuksesta, jonka mukaan valtaosalla petoksen takia vankilaan tuomituista suomalaisista talousrikollisista on taipumusta psykopatiaan. Kyselytutkimukseen osallistui noin 35 suomalaista talousrikoksista tuomittua tai syytettyä vankia. Yli puolet tutkituista talousrikollisista oli mm. sitä mieltä, että yhteiskunta on ajanut heidät rikoksiin.

Psykopaattisen ihmisen vuorovaikutus on sosiaalisesti sujuvaa, manipulaatiivista, omanarvontuntoista ja perustuu usein patologiseen valehteluun. Huijaaminen on tietoista toimintaa ja edellyttää usein, että huijari esittää olevansa jotain muuta kuin on (esim. valelääkärit). Työhaastattelussa tällainen henkilö voi olla aivan loistava, selviää Hesarin jutusta. Lehti kirjoittaa, että joskus psykopaattisten piirteiden on arvioitu olevan eduksi liike-elämässä.

Huhtikuun 2012 Internal Auditor -julkaisussa oli puolestaan Joseph T. Wellsin artikkeli Inside the Fraudster's Mind.

Tavanomaiseen tapaan juttuun leivotut kertomukset käsittelivät amerikkalaisia talousrikollisia, mutta kertomuksista tiivistetyt havainnot ovat yleismaailmallisia.

Wells siteeraa tutkimusta, joka on tehty kymmenen tuomitun valkokaulusrikollisen haastatteluiden perusteella. Tutkimuksessa oli paljastunut tiettyjä tekijöitä, joita voi löytää jokaisen väärinkäytöksen taustalta. Wellsin kirjoitusta voisi tiivistää ja tulkita esim. seuraavasti:

- Kuvitelma siitä, että on oikeutettu huijaamaan itselleen etuisuuksia. "Vähän palkanlisää tässä vain..."
- Todellinen taloudellinen tarve. Esim. peliveloista tai pieleen meneistä sijoituksista seurannut kipeä rahantarve.
- Halu ylläpitää saavutettua elintasoa taikka peräti korottaa sitä entisestään, vaikkei taloudellista tarvetta olisikaan. Koskee erityisesti organisaation ylätasolla työskenteleviä.
- Ylettömästä optimismista juontuva puuttuva kiinnijäämisen pelko.

- Halu saavuttaa välitön tyydytys. "Hetimitulle kaikki tänne nyt." Kun mikään riittä.
- Ajatusrakennelma, jonka mukaan väärinkäytös ei haittaa ketään liiaksi. Esim. tappioiden jakautuminen osakkeenomistajien kesken.
- Katumuksen puute. Erityisesti sosiopaateilla/psykopaateilla.
- Riittämätön rangaistuksen pelko. Todennäköisen ehdollisen vankeusrangaistuksen mitätön pelotevaikutus.
- Välinpitämättömyys viranomaisten toimintaa ja sääntöjen noudattamista kohtaan. Huijareilla on oma moraalinsa, jonka mukaan säännöistä viis veisataan ja järjestelmää saa aina jallittaa.
- Itsekeskeisyys. Luulevat olevansa fiksumpia kuin muut.

Tärkein väärinkäytöksiä ehkäisevä kontrolli on tehtävien eriyttäminen. Väärinkäytösten havaitsemiseen tarvitaan lisäksi yhä vielä silmiä ja korvia. Mitä yrityksessä puhutaan ja miten: onko järjestelmän puijaaminen kunniallista vai paheksuttavaa? ■

Artikkelin kirjoittaja OTK, VT, VTS Merja Kangas toimii LähiTapiolassa sisäisenä tarkastajana.

Eettisten asioiden organisointi – parhaat käytännöt

Sisäisen tarkastuksen tulee ammattistandardin (2110.A1) mukaan ”arvioida organisaation etiikkaan liittyvien tavoitteiden, ohjelmien ja toimenpiteiden suunnittelua, käyttöönottoa ja tuloksellisuutta”. Sisäiset tarkastajat ry:n Eettisten asioiden toimikunta on koonnut parhaita käytäntöjä tukemaan eettisten asioiden organisointia ja järjestämistä. Materiaali löytyy yhdistyksen jäsensivuilta (Sisäinen tarkastus → Ammatillisten käytäntöjen ajatusmalli → Eettiset työohjeet).

Eettiset haasteet tunnistettava

Organisaation eettisten asioiden johtaminen voidaan kokea mystiseksi käsitemkokonaisuudeksi, josta ei saa otetta. Meillä Suomessa on itsestämme usein käsitys, että olemme niin rehellisiä, ettei eettisyyteen tarvitse erikseen kiinnittää huomiota. Viimeaikaiset lahjontaepäilyt ja muut väärinkäytöksiin liittyvät keskustelut ovat osoittaneet, että lintukotoajattelu on näiltä osin syytä unohtaa: suomalaisissa on samantyyppisiä eettisyysriskejä kuin muidenkin

maiden kansalaisissa.

Eri kulttuureissa toimiminen luo osaltaan tarpeita eettisyyden pohtimiselle ja johtamiselle. Eettiset odotukset ja normit poikkeavat toisistaan eri maissa ja globaalisti toimivan organisaation pitää pystyä toimimaan omien periaatteidensa mukaisesti kaikkialla. ”Maan tapa” pitää pystyä kyseenalaistamaan – toimitaan sitten Suomessa tai muualla. Sisäisellä tarkastuksella on merkittävä rooli eettisyyden ylläpitämisessä.

Kaksi tapaa lähestyä eettisyyttä

Tarkastuksessa eettisten asioiden hallintaa voi lähestyä ainakin kahdella tavalla: joko osana muita tarkastuksia tai omana erillisenä tarkastuksena.

Erillisen tarkastuksen toteuttaminen edellyttää, että eettisyyteen on organisaatiossa jo paneuduttu ja toimintaperiaatteita, menettelyjä ja ohjeistusta on kuvattu. Tällöin ei ole tarvetta käyttää täysin ulkopuolista aineistoa kriteerinä, mikä johtaisi helposti pinnalliseen lopputulokseen.

Arvioinnin voi liittää osaksi muita tarkastuksia, jos edellytyksiä tai tarvetta omaksi tarkastukseksi ei ole.

Eettisten asioiden toimikunta on luonut dokumentin, jota voi käyttää sekä ajatustenherättäjänä eettisten asioiden tarkastamisessa, osana muita tarkastuksia että runkona varsinaista eettisten asioiden tarkastusta suunnitelta-

essa. Yhdistyksen jäsenet voivat saada taustadokumentin käyttöönsä kotisivujen jäsensivuilta.

Tarkastusta aloitettaessa dokumentti on kuitenkin muokattava tarkastettavaan organisaatioon sopivaksi. Ihanteellisinta olisi, jos taulukkoon listattuihin aiheisiin löytyisi mahdollisimman paljon sisältöä suoraan organisaation omista lähteistä. Ulkoisia referenssejä pitää tarvittaessa käyttää, mutta tarkastus olisi hyvä toteuttaa aina tarkastettavan organisaation omista toimintamalleista ja tavoitteista käsin.

Taustadokumentin rakenne

Seuraavassa on lyhyt kuvaus taustadokumentin rakenteesta. Taustadokumentti on laadittu taulukkomuotoon ja siihen kerätyt asiat on jaettu kolmeen osa-alueeseen ja kunkin kohdalla on käsitelty seitsemän arvioitavaa aihetta.

Kolme osa-aluetta ovat:

1. Toiminnan etiikka
2. Organisaatio yhteiskunnan osana
3. Hallintomalli ja läpinäkyvyys

Jokaista osa-aluetta on tarkennettu alakohdilla.

Yllä mainittuja osa-alueita arvioidaan seitsemän aiheen avulla, jotka ovat:

iStockphoto

1. Kytkeä strategiaan
2. Poliitiikka
3. Etiikka varmennusten kohteena
4. Riskit
5. Kontrollit
6. Erilaiset vastuut
7. Käytännön ohjeistus

Kriteeristö ja taustadokumentin lähteet

Yksityiskohtaisia, kaikkialla maailmassa toimivia eettisiä sääntöjä on vaikea luoda. Jokainen organisaatio joutuu pohtimaan omat toimintaohjeensa maakohtaisesti. Taustadokumentti toimii esimerkkinä siitä, mitä voitaisiin tarkastaa.

Hyviä lähteitä asiaan perehtymisek-

si ovat mm. GRI, SA 8000, AA1000 ja ILO:n ohjeistus. Global Reporting Initiative (GRI) avoin raportointistandardi on alan johtavia ohjeistuksia (www.globalreporting.org), jonka neljäs versio on juuri lausuntokierroksella. GRI:n tarkoituksena on edistää vastuullisuudesta raportointia. Jos näitä asioita ja niiden hallintaa haluaa kehittää, GRI tarjoaa yhden paljon käytetyn lähestymistavan.

SA 8000 (www.sa-intl.org) sisältää sosiaaliseen vastuuseen liittyviä vaatimuksia, jotka myös liittyvät eettisten asioiden hallintaan. Myös Account Ability (<http://www.accountability.org>) julkaisema AA1000 standardi asettaa

vaatimuksia yhteiskuntavastuun ja kestävän kehityksen tasolle.

ILO:n sopimukset (<http://www.ilo.org>) asettavat kriteerejä työelämän pelisäännöille ja työehtojen vähimmäistasoille.

Syysseminaarissamme Tampereella loka-marraskuun vaihteessa paneudumme yhdessä lisää organisaatioiden etiikkaan ja sen tarkastamiseen. ■

Eettisten asioiden toimikunta

Richard Chambers

Vahva eettinen kompassi – sisäisen tarkastajan ominaispiirre

Sisäiset tarkastajat ovat eettisiä – aivan oikein? Niin, siis meidän pidämme itseämme jokaisessa organisaatiossa ”eettisen valon tuojina”. Jos et voi luottaa sisäiseen tarkastajaan, niin keneen sitten? Mutta viime kädessä mekin olemme vain ihmisiä. Kohtaamme samat paineet (kulttuuriset, poliittiset, organisatoriset) kuin yrityksen muutkin ihmiset. Siis ehkä mekin loppujen lopuksi olemme haavoittuvia.

Onko meillä varaa sellaiseen ylellisyyteen? Ei ole.

Olen viime aikoina kasvavassa määrin huolestunut yksittäistapauksista, joissa sisäisten tarkastajien eettinen kompassi on ollut epäkunnossa – vieläpä aika huomattavassa määrin. Eräissä tapauksissa heitä syytettiin tarkastustulosten piilottelusta tarkastusvaliokunnalta – johdon käskystä. Toisissa tapauksissa he ottivat asiakseen säästää organisaationsa nolostumiselta ja piilottivat itse ikävät tarkastustulokset huonon julkisuuden pelossa. Jokainen tapaus päättyi yhtä nolosti niin johdon kuin sisäisen tarkastuksenkin kannalta. Miksi? Siksi, että rikoksen peittely on

usein paljon pahempaa kuin itse rikos.

37 vuoden kokemus tarkastajana on saattanut minut useamman ammatillisen eettisen ongelman äärelle. Tyypillisesti kysymys on ollut asioiden kutsumisesta niiden oikeilla nimillä riippumatta mahdollisista seurauksista omalle urakehitykselle. Onneksi olen ollut hiukan liian naiivi, ymmärtämätön tai ehkä jopa uhkarohkea välittääkseni moisesta. Olen tehnyt, mitä on pitänyt tehdä. Toisaalta on ollut helppo nähdä, kuinka moni muu olisi valinnut toisenlaisen tien. Helpomman polun valitessamme emme kuitenkaan ainoastaan uhraa omaa ammatillista mainetta, vaan ikävä kyllä panemme peliin koko ammattikunnan maineen. Havahdun usein siihen, että mieluummin pitäisin sisäiset tarkastajat kokonaan piilossa kuin antaisin väärin toimivien tarkastajien esiintyä ammattikunnan malliesimerkkeinä.

Blogi on aivan liian lyhyt kaikkien kohtaamiemme eettisten ongelmien esiintuomiseksi. Olen kuitenkin tunnistanut ongelmia, joihin sisäiset tarkastajat useimmin törmäävät. Uskon tähän olevan helppo yhtyä, kun väitän näiden ongelmien pakottavan meidät pikemminkin harmaalle alueelle kuin mustavalkoiseen maailmaan, jossa olisi toki helpompi elää. Koetapa vastata näihin kysymyksiin henkilökohtaisina eettisinä ongelmoina:

• Tarkastat aluetta, josta olit aiemmin vastuussa ja löydät merkittäviä

kontrollipuutteita siltä ajalta, kun itse olit vastuussa. Sinä aikana et tiennyt näistä puutteista. Raportoitko ne?

• Löydät vuosittaisessa riskiarvioinnissa avainprosessin, joka liittyy yrityksesi talviloman aikaiseen tuloksentekokykyyn. Sen liittäminen seuraavan vuoden tarkastussuunnitelmaan tarkoittaisi, että sinun ja tiimisi pitäisi uhrata talvilomat perheidenne kanssa. Laittaisitko sen ohjelmaan siitä huolimatta?

• Tarkastat aluetta, jossa perheenjäsenellä tai läheisellä ystävällä on avainrooli. Löydät merkittäviä ongelmia. Mitä teet?

• Olet menossa sisäisen tarkastuksen tehtäväkiertoon. Sinut laitetaan vielä määrittämättömään yksikköön vuoden sisällä. Olet juuri tarkastanut yksikön, johon eniten haluaisit päästä ja teit joitakin kriittisiä havaintoja. Raportoitko ne vai laitatko piiloon?

• Olet erään Fortune 500 -yhtiön tarkastusjohtaja. Tiimisi on löytänyt viitteitä lahjontarikoksesta. Viitteiden julkaiseminen aiheuttaisi yritykselle melkoista tuhoa ja maineenmenetystä. Laitatko raportin kuntoon ja lähetätkö sen tarkastusvaliokunnalle?

• Teit juuri tarkastuksen yhtiön kulturalisoinnista ja teit useita matkustamiseen liittyviä poikkeamahavaintoja. Tiedät, ettei itsekään toimi

näiden sääntöjen mukaisesti. Ilmoitatko poikkeamista silti?

✚ Tarkastusjohtajaksi nimittämisestä jälkeen olet saanut yhtiösi osakkeita ja optioita osana palkkaustasi. Tarkastustiimisi on juuri jättänyt tarkastusraportin, jossa viitataan mahdolliseen vakavaan väärinkäytökseen, joka liittyy myös tilinpäätösraportointiin. Asian julkistamisen todennäköisesti romahduttaisi

yhtiön kurssin mukaan lukien oman osuutesi. Mitä tekisit?

Arvaan, että näihin kysymyksiin oli ajatuksissaan helppo vastata. Tietysti tekisit niin kuin kuuluu tehdä. Silti – liian usein – olen tavannut henkilöitä, jotka ovat törmänneet yllä kuvattuihin ongelmiin ja joiden moraalinen kompassi on pettänyt. Älä anna sen tapahtua sinulle. ■

Artikkelin kirjoittaja **Richard Chambers**, CIA, CGAP, CCSA, CRMA on Kansainvälisen sisäisen tarkastuksen yhdistyksen toimitusjohtaja.

Richard Chambers julkaissut IIA:n blogissa 17. toukokuuta 2012.
<http://www.theiia.org/blogs/chambers/index.cfm/post/A%20Strong%20Ethical%20Compass:%20An%20Essential%20Trait%20for%20Internal%20Auditors>

TULOKASHAASTATTELU

■ Teksti ja kuva: Anne Perttala/ Tampereen kaupungin sisäinen tarkastus

Minua vastapäätä istuu mukavan oloinen, nuorehko nainen. Olen juuri saanut uuden kollegan. Hallintotieteiden maisteri **Kristiina Karpin** titteli on 1.6.2012 vaihtunut Tampereen toisen asteen koulutuksen hallintopäälliköistä Tampereen kaupungin sisäiseksi tarkastajaksi. Kristiina, miksi juuri sisäiseksi tarkastajaksi?

– Tammikuussa tarkastusjohtaja **Keijo Lappalainen** otti yhteyttä ja tiedusteli halukkuuttani siirtyä sisäiseen tarkastukseen. Olin palvellut Tampereen kaupunkia erilaisissa tehtävissä lähes kymmenen vuotta, josta viimeiset viisi vuotta lukiodien ja ammattiopiston koulutuskokonaisuuden hallintopäällikkönä. Siirtyminen oli pitkän pohdinnan tulos, sillä hallintopäällikönkin työ oli mieleistä. Ratkaisuun johtivat lopulta halu ja mahdollisuus oppia uutta, mikä on aina ollut minut liikkeelle saava voima. Kaupungin sivistys- ja liiketoimi ovat ehtineet jo edellisten työtehtävien myötä tulla tutuiksi, mutta tarkastusvastuualueeni, sosiaali- ja terveystoimi, edellyttää paneutumista aivan uudenlaisiin asioihin. Aiempien

Kristiina Karppi

tehtävien myötä olen myös tutustunut nykyisiin kollegoihini ja tiesin, että minua odottaa hyvä työyhteisö.

Minkälaisia ajatuksia ja odotuksia sinulla on uuden tehtäväsi ja ylipäätään tulevaisuuden suhteen?

– Näen sisäisen tarkastuksen erinomaisena näköalapaikkana. On mielenkiintoista siirtyä tuotantopuolelta

nyt neutraaliksi ja aivan uudesta näkökulmasta tarkkailijaksi. Tiedän Tampereen sisäisellä tarkastuksella olevan arvostettu rooli ja toivon, että tämän tehtävän kautta minulla on mahdollisuus vaikuttaa kaupungin prosesseihin ja toimintamalleihin.

– Uusi työni on hyvä syy myös opintojen jatkamiselle ja koska valmistumisestani on ehtinyt kulua kymmenen vuotta, on aika muutoinkin siihen kypsä. Ennen sisäiseen tarkastukseen siirtymistäni jätin täydennyskoulutushakemuksen yliopistolle. Tarkoituksena on muutaman suoritettua kurssin jälkeen saada vastaavuustodistus ja sitä myötä mahdollisuus osallistua JHTT-tutkintoon. Tämän ja nykyisen työni ajattelen luovan lisämahdollisuuksia urakiertoon ja etenemiseen uralla.

Näin jutusteli uusi kollegani todeten lopuksi hymyillen, ettei aivan kaikkea vapaa-aikaa kuitenkaan opiskeluun kuluteta.

– Pittäähän sitä ihmisellä muutakkii elämää olla!

Ei muuta kuin lämpimästi tervetuloa joukkoomme, Kristiina! ■

Corporate Governance – Challenges and Trends in 2013

Syysseminaari 31.10.–1.11.2012,
Tampere Scandic Tampere City -hotelli (rautatieasemaa vastapäätä)

39. syysseminaari on sisäisen tarkastuksen ja sisäisen valvonnan ajankohtaistapahtuma, jossa käsitellään laaja-alaisesti johtamiseen ja hyvään hallintotapaan liittyviä teemoja. Asiantuntijoiden esitelmät ja puheenvuorot antavat vastauksia ja näkökulmia Corporate Governanceen liittyviin ajankohtaisiin kysymyksiin sekä tarjoavat työvälineitä tarkastusammattilaisille ja muille asiasta kiinnostuneille. Seminaariin voi ilmoittautua 1.9.2012 alkaen osoitteessa <http://www.theiia.fi/>

Syysseminaarin yhteydessä järjestetään tiistaina 30.10. klo 15.00–18.00 perinteinen Sisäiset tarkastajat ry:n toimikuntapäivä, jonka tarkoituksena on jakaa uutta IIA tietoa, kehittää yhdistyksen toimintaa ja luoda verkostoa toimikuntien jäsenten välille. Lisätietoa toimikuntien syyskuun kokouksissa.

Tervetuloa Tampereelle sekä jäsenet että muut kiinnostuneet. ■

Seminaaritoimikunta

Ammatillisten asioiden toimikunta

Kuvassa vasemmalta Paula Rajasaari, Erkki Kurikka, Jyrki Pennanen, Sanna-Mari Luuri ja Timo Tarkkanen. Kuvasta puuttuvat Jyrki Lähdemäki ja Martin Slotte.

Ammatillisten asioiden toimikunnan pääasiallinen tehtävä on tarjota ajanmukaista tietoa ja ohjeistusta yhdistyksen jäsenistölle ammatin käsitteistöistä, metodologioista ja tekniikoista. Tehtävä konkretisoituu yhdistyksen sivuille kerättyinä malleina ja esimerkkeinä, joita toimikunta työstää oman kokemuksensa ja erilaisten organisaatioiden hyödyntämien menetelmien pohjalta.

Toimikunnan tehtäviin kuuluvat myös yhdistyksen kannanottojen valmistelu sisäisen tarkastuksen ammattiin suoraan tai epäsuorasti vaikuttavista kysymyksistä (esimerkiksi ammatillisen ohjeistuksen muutoksista) ja standardien käännöstyö. Toimikunta vastaa yhdistyksen kirjaston ylläpitämisestä.

Toimikunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa, ja siihen kuuluvat seuraavat henkilöt:

• **Erkki Kurikka**, CIA, CCSA, toimikunnan puheenjohtaja, Suomen

Pankin tarkastuspäällikkö, sisäisen tarkastuksen tehtävissä runsaat 20 vuotta.

• **Sanna-Mari Luuri**, CIA, CCSA, Destian sisäisen tarkastuksen päällikkö, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan tehtävissä yhteensä 14 vuotta konsulttina ja sisäisen tarkastuksen toiminnon vetäjänä eri yrityksissä.

• **Jyrki Lähdemäki**, CIA, CCSA, ylitarkastaja Maaseutuvirastossa, sisäisen tarkastuksen tehtävissä maa- ja metsätalousministeriössä ja Maaseutuvirastossa 14 vuotta.

• **Jyrki Pennanen**, sisäasiainministeriön sisäisen tarkastuksen yksikön neuvotteleva virkamies, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan tehtävissä yhteensä 10 vuotta.

• **Paula Rajasaari**, CIA, sisäinen tarkastaja Helsingin kaupungilla,

sisäisen tarkastuksen tehtävissä kahdeksan vuotta, sitä ennen taloushallinnon tehtävissä kansainvälisissä monialayrityksissä.

• **Martin Slotte**, CIA, Tuokko Tilintarkastuksen sisäisen tarkastuksen manager, tarkastus- ja varmistustehtävissä pääasiassa julkishallinnossa vuodesta 2000, hoitanut myös tilintarkastustehtäviä.

• **Timo Tarkkanen**, CIA, CCSA, CFSA, Eteran sisäinen tarkastaja, sisäisen tarkastuksen tehtävissä yhteensä 22 vuotta.

Jos olet kiinnostunut ammatillisten asioiden kehittamisestä toimikunnassa tai sinulla on ehdotuksia toimikunnalle, ota yhteyttä puheenjohtajaan (erkki.kurikka@bof.fi). Toimikunta ottaa myös mielellään vastaan organisaatioiden esimerkkejä tarkastus- ja muista malleista hyödynnettäväksi yleisten mallien kehittämisessä. ■

Tiedottamisesta viestintään – viestintätoimikunta tänään

Sisäiset tarkastajat ry:n viestintätoimikunta toimii yhdistyksen, sen toimikuntien ja jäsenistön sekä yleisön kommunikaatioväylänä. Toimikunta on yhdistyksen vanhimpia toimikuntia. Se aloitti toimintansa 80-luvun alussa tiedotustoimikuntana, jonka pääasiallisena tehtävänä oli tiedottaa kansainvälisistä standardeista sekä erilaisesta sääntelystä yhdistyksen jäsenistölle. Tiedonkulun kehittyminen ja verkostoitumisen vaatimukset 2000-luvulla toivat uusia haasteita myös sisäiselle tarkastukselle ja sitä kautta tiedottamiselle. Tavoitteeksi asetettiin ammatin ajankohtaisasioiden tiedottamisen lisäksi yhdistyksen tunnettuuden edistäminen sekä sisäisen tarkastajan ammatin ja jäsenyyden arvostuksen kohottaminen.

Viimeisen viiden vuoden aikana tiedotustoimikunta on muuttanut toimintatapojaan nimeään myöten viestinnällisempään suuntaan. Viestinnällistä ammattimaisuutta on haluttu painottaa mm. konsulttoimalla alan ammattilaisia tarpeen niin vaatiessa. Tiedotustehtävän laajentuminen viestintään ilmeni toimikunnan nimessä, joka vaihdettiin tiedotustoimikunnasta viestintätoimikunnaksi. Ammattilaisten yhteydenpitoa on edistetty perustamalla IIA Finland LinkedIn-sivusto. Ulkoista viestintää on kehitetty päivittämällä yhdistyksen kotisivujen sisältöä ja ilmettä. Niin ikään ulkoisen viestinnän kehitysprojekteista voidaan mainita keväällä 2012 ilmestynyt Syynissä -lehti; sisäisen tarkastuksen ammattilehden ensipainos!

Viestintätoimikunnan kokoonpanoon on viime vuosina kuulunut viisi yhdistyksen jäsentä. Sisäiset tarkastajat ry:n toiminnanjohtaja osallistuu viestintätoimikunnan kokouksiin. Toimikauteen 2011–2012 jäsenistön muodostivat **Sari Ojala**, **Tarja Tirri** ja **Jari Korpela** sekä kevääseen 2012 asti **Mirjami Aulio** ja **Ulla-Maria Ketola**. Eläkkeelle

Kuvassa vasemmalta Jari, Tarja, Sari ja Antti.

siirtymisen jälkeen Mirjamia ovat työllistäneet erilaiset luottamustehtävät, erityisesti taloyhtiön putkiremontin tiedotustehtävät. Oltuaan mukana toimikuntatyössä kolmen vuoden ajan, Ulla-Maria keskittyy työelämän haasteisiin sekä kahden tyttären ja perheen harrastuksiin. Yhdistys ja viestintätoimikunta haluavat kiittää sekä Mirjamia että Ulla-Mariaa panostuksesta toimintaan yhdistyksen hyväksi ja erityisesti kiittää heitä ammatillisesta osaamisesta ja innostuksesta kotisivujen uusimisprojektissa sekä lehden kehitystyössä. Uutena jäsenenä toimikunnassa syksyllä 2012 aloittaa **Antti Laukkanen** Nurmi Hydraulics Oy:stä. Toimikunnan tehtäviä jatkavat siis:

Sari Ojala, KTM, CIA, CCSA, (sari.ojala(at)tapiola.fi) on toimikunnan puheenjohtaja. Sari kertoi kerran 90-luvulla saaneensa työtovereiltaan torven, muistoksi ahkerasta sähköpostien lähettämisestä työtovereille. Sarin motto: "Jos sitä ei ole viestitty, onko sitä edes olemassa".

Tarja Tirri, HM, JHTT, (tarja.tirri(at)hus.fi) Tarjalla on taloushallinnon tausta ja mu-seoitu dokumentaatio kertoo hänen olleen Helsingin yliopiston ensimmäinen sisäinen tarkastaja. Hän oli perustamassa HYKS-kuntayhtymän tarkastustointia vuonna 1997 ja vuonna 2000 HUS-kuntayhtymän tarkastusorganisaatiota. Eräs hyvä työkaveri jäädessään eläkkeelle antoi perinnön: "Kun minä lähten, ole sinä seuraava byrokraatti". Ihan 100 % byrokraatiksi Tarja ei tunnustaudu, mutta kyllä ohjeistus pitää olla kunnossa ja sitä pitää myös voida noudattaa.

Jari Korpela, KTM, CIA, (jari.korpela(at)fim.com) Sisäisen tarkastuksen tehtäviin

siirtyessä Jaria kiinnosti tehtävien monipuolisuus, laaja-alaisuus sekä laskentatoimen soveltuvuus apuvälineenä lähes kaikkiin yrityksen toimintoihin. Viestinnän ja Jarin luonteita yhdistää halu avoimeen tiedonjakamiseen oikeakielisesti ja ennen kaikkea... aikataulussa!

Antti Laukkanen, KTT, (antti.laukkanen(at)nurmi.fi) on toimikunnan tuorein vahvistus. Antti sai herätyksen sisäiseen tarkastukseen 2004, kun havaitsi tarkastuksen suuren potentiaalin yritysten ja yhteisöjen menestyksessä. Päätoimista sisäistä tarkastusta Antti "ei ole ehtinyt" tehdä kuin 2 kuukautta. Sisäinen tarkastus kukoistukseen! Oksä på svenska! ■

Jari Korpela

Ota yhteyttä puheenjohtajaan, jos olet kiinnostunut viestinnän kehittämisestä toimikunnassa tai sinulla on ehdotuksia toimikunnalle.

Opiskellen sisäisen valvonnan osaajaksi

Sisäiset tarkastajat ry järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen. Koulutustilaisuuksiin voivat osallistua myös muut valvonnasta ja tarkastuksesta kiinnostuneet.

Seuraavassa tiivistelmä syksyn koulutustilaisuuksista. Tervetuloa!

Koulutustarjonta, lisätiedot www.theiia.fi

Koulutus ja ajankohta	Sisältö
CCSA-koulutus (Certificate in Control Self-Assessment) – valvontaprosessien itsearviointi 2 – 3.10.2012	Koulutuksen tavoitteena on opastaa osallistujia ohjaamaan itsearviointikokouksen (workshop) toteutus riskien ja valvontaprosessien arvioimiseksi. Kurssi sisältää mm. • itsearviointiprosessin periaatteet • eri itsearviointitekniikoita • itsearviointikokouksen (workshop) ohjaustekniikat • konfliktien selvittämisen ja konsensuksen rakentamisen tekniikat • ryhmäpäättöstentoon • itsearviointikokouksen suunnittelun Osallistujat tekevät runsaasti harjoituksia, jotka painottuvat itsearviointikokouksien simulointiin. Osallistuminen antaa valmiuksia CCSA-tenttiin ja täyttää IIA:n vaatimukset, jotka on asetettu puuttuvan kokemuksen korvaavalle koulutukselle todistuksen (Certificate) saamiseksi. Luennoitsija on aiheen kokenut kouluttaja Arto Pehkonen, CIA, CCSA.
UUTUUS! Sisäisen tarkastuksen ammattikurssi ajankoh- taisista asioista ”STAK-ajantasa”, puolen päivän tehopaketti 14.11.2012	Ajankohtaispäivän aikana käydään läpi uudistunut COSO -malli sekä ammattistandardien muutokset ja uudet työohjeet. Päivään sisältyy tietojärjestelmäasiantuntija Karri Tomulan/KPMG esitys atk-avusteisista tarkastusmetodeista Muut luennoitsijat vahvistetaan myöhemmin, tieto kotisivuilta www.theiia.fi
Turvallisuuden tarkastaminen 20.11.2012	Koulutuksen tavoitteena on syventää osallistujien tietoisuutta turvallisuuden merkityksestä yritystoiminnan keskeisenä osana. Lisäksi tutustutaan yritystoiminnan auditointiin liiketoiminnan turvaamisessa, käytettyihin auditointikriteereihin ja auditoinnin käytännön toteutustapoihin. Turvallisuuden peruseräpäätösten esittelyn lisäksi käydään läpi turvallisuuden osa-alueita ja turvallisuusvaatimusten elinkaariajattelua. Päivän aikana esitellään lainsäädännön vaatimukset ja keskeiset säädökset, jotka ohjaavat turvallisuustoimintaa Suomessa. Lisäksi käydään läpi yrityskulttuurin ja sitoutumisen merkitystä turvallisuuden kehittämisessä ja johtamisessa. Luennoitsijoina toimivat: Jouko Kilpeläinen/Puolustusvoimat, maavoimien esikunta, Mika Koponen/Poliisihallitus ja Markku Kumpulainen/ALVAR.

Niina Ahokas

CIA-tutkinto uudistuu vuonna 2013

Merkittävimmät muutokset ovat seuraavat: tutkinnosta tulee kolmeosainen, aikaisemmat mahdollisuudet lukea hyväksi tiettyjä muita tutkintoja vanhan 4-osion korvaamiseksi (recognitioncredit) poistuu ja tutkinnon rakenteessa ja tenttikysymysten määrässä tapahtuu muutoksia.

IIA Global:in mukaan uusitun tutkinto-rakenteen oletetaan olevan tarjolla vuoden 2013 puolen välin tienoilla. Vielä ei ole annettu tarkempaa tietoa aikataulusta. Itse asiassa joissakin IIA:n tiedotteissa viitataan määreeseen "during the latter half of 2013" ja toisaalla taas "by mid-2013". Oletettavasti aikataulu on siis jotain näiden kahden väliltä. Uusittu rakenne on julkaistu IIA Global:in sivuilla jo alkuvuodesta. Uuden rakenteen mukaisia tenttikirjoja ei vielä ole tullut markkinoille.

Kolmiosainen rakenne

Käytännössä uusi kolmiosainen rakenne tarkoittaa, että osat 1 ja 2 pysyvät pitkälti vanhan rakenteen mukaisina ja osat 3 ja 4 yhdistyvät uudeksi osaksi 3. Joitakin alakohtia poistuu kokonaan ja joitakin

tulee lisää. Yksityiskohtaiset muutokset rakenteeseen löytyvät IIA:n sivuilta.

Aikaisemmin jokainen tenttiosio on koostunut 90 monivalintakysymyksestä. Uudessa rakenteessa kysymyksiä on 125 kpl osassa 1 ja 100 kpl osissa 2 ja 3.

Oheisessa taulukossa on uusi CIA tenttirakenne.

Hyväksilukumahdollisuudet poistuvat

Aikaisemmin osan 4 on voinut lukea hyväksi muilla tutkinnoilla, esimerkiksi CCSA-tutkinnolla. Uudessa tutkinto-rakenteessa tätä mahdollisuutta ei enää ole, vaan kandidaatin on suoritettava kokonaisuudessaan uusi osa 3.

Transitioaikataulu

Mitä muutos tarkoittaa niille, joilla tentin suorittaminen on tällä hetkellä

kesken? Käytännössä osien 1 ja 2 osalta muutoksella ei ole vaikutusta. Jos osat 1 ja 2 on jo suoritettu, luetaan ne suorite-tuiksi myös uuden rakenteen mukaan. Toisaalta, jos molemmat osat 3 ja 4 ovat suoritettuina, lukeutuvat nämä uudeksi osaksi 3.

Muutokset koskevat lähinnä siis tilan-netta, jossa kandidaatti on suorittanut joko osan 3 ilman osaa 4 tai toisin päin. Ensimmäisessä tilanteessa kandidaatil-le annetaan 6 kuukautta aikaa uuden tutkinnon voimaantulosta suorittaa joko osa 4 tai lukea hyväksi se muulla suo-rituksella. Jos taas osa 4 on suoritettu, on kandidaatilla aikaa suorittaa vanha osa 3 ainoastaan siihen saakka, kunnes uusi tutkinto astuu voimaan. Muussa tapauksessa hän joutuu suorittamaan osan 3 uusien vaatimusten mukaisesti.

Part 1 Exam: Internal Auditing Basics Duration: 2.5 hours Question Count: 125	Part 2 Exam: Internal Audit Practice Duration: 2.0 hours Question Count: 100	Part 3 Exam: Internal Audit Knowledge Elements Duration: 2.0 hours Question Count: 100
Topical focus areas include: • IIA Mandatory Guidance • Internal Control and Risk • Tools and Techniques for Conducting the Audit Engagement	Topical focus areas include: • Managing the Internal Audit Function • Managing Individual Engagements • Fraud Risks and Controls	Topical focus areas include: • Governance • Risk Management • Organizational Structure and Business Processes • Communication • Leadership • IT/Business Continuity • Financial Management • Global Business Environment

Haasteellisen tilanteesta tekee se, että tarkkaa konversiopäivää ei ole tiedossa, jolloin myös henkilökohtaista tutkimuksen suorittamisaikataulua on vaikeampi suunnitella. IIA Global:in sivuilla on nähtävissä yhteenveto transitiesuunnitelmasta, jonka allekirjoittanut on vapaasti kääntänyt:

Ennen transitiota, jos olet suorittanut:	Suoritus luetaan uudessa tutkintorakenteessa:	Lisävaatimukset suorituksen saamiseksi uudessa tutkintorakenteessa:
Hakemus	Hakemus	Ei mitään
Osa 1	Osa1	Ei mitään
Osa 2	Osa 2	Ei mitään
Osa 3 (ilman osaa 4)	Osa 3	Yksi kolmesta vaihtoehdosta (kuuden kuukauden kuluessa konversiosta): Osa 4 tentti (vanhan rakenteen mukaan) PRC 4 Credit Professional Experience Recognition (PER) prosessi
Osa 4 (ilman osaa 3)	Ei mitään	Uusi osa 3
Sekä osa 3 että osa 4	Osa 3	Ei mitään
Experience Form	Experience Form	Ei mitään
Character Reference	Character Reference	Ei mitään
Education Verification	Education Verification	Ei mitään

Lukuvinkkejä

Mitä kannattaa tehdä, jos on lähiaikoina aikeissa suorittaa CIA-tutkinto? Vaihtoehtoja on kaksi:

1) joko suorittaa kaikki osiot uuden rakenteen mukaisesti, jolloin suorittamisen voi aloittaa 1-2 osista ja odottaa uuden osan 3 valmistautumismateriaalien saapumista markkinoille tai

2) suorittaa transitiesuunnitelman puitteissa vanhan rakenteen mukaan osio 3

sekä esimerkiksi CCSA tentti, jolla saa vielä näillä näkymin ainakin ensi vuoden loppuun saakka lukea hyväksi vanhan osion 4.

Itselläni on kunnianhimoinen suunnitelma toteuttaa jälkimmäinen vaihtoehto. Saa nähdä, miten se äitiysloman ohessa käytännössä toteutuu.

Tsemppiä kaikille tenttiin tällä hetkellä lukeville! ■

Niina Ahokas on koulutustoimikunnan jäsen ja Internal Audit Manager Kemira Oyj:ssä.

Lähteet:

Global IIA:

Uusi rakenne: <https://global.theiia.org/certification/Public%20Documents/CIA%20Four-part%20to%20Three-part%20Exam%20Content%20Map.pdf>

Transitiesuunnitelma: <https://global.theiia.org/certification/cia-certification/pages/cia-2013-transition.aspx>

Sisäisten tarkastajien 27. kevätseminaari 18.–19.4.2012

Sisäisten tarkastajien kevätseminaari järjestettiin 18.–19.4.2012 perinteisesti yhteistyössä ISACA:n kanssa Kalastajatorpalla. Sen aiheena oli ”Varmuutta tiedonhallintaan”. Seminaari tarjosi runsaasti ajankohtaisia ajatuksia ja uusia näkökulmia liittyen mm. sisäiseen valvontaan, tietoturvaan, IT-tarkastukseen sekä yhteiskuntavastuuseen.

Seminaarin avasi kansainvälisen IIA:n Standards and Guidance vetäjä (johtaja) Lily Bi esityksellään ”Developing the IT Audit Plan”. Hänen esityksensä käsitteli mm. yleisesti IT:n ja liiketoiminnan välistä yhteyttä, miten IT tarkastusavaruuden määrittäminen toteutetaan käytännössä, miten IT tarkastussuunnitelmien linkittäminen IT tarkastusavaruuden tuloksiin toteutetaan tehokkaasti.

Pääekonomisti Pasi Kuoppamäki Suomen Pankista käsitteli esityksessään ajankohtaisia talousasioita liittyen suhdanteisiin, velkakriisiin ja rahoitusmarkkinoihin. Seminaaripalautteiden perusteella esitys koettiin hyvin mielenkiintoiseksi ja herätti paljon ajatuksia ja kysymyksiä esityksen jälkeen.

Ennen lounasta Urs Fischer (ISACA) kertoi aluksi yleisellä tasolla uudesta Cobit 5 viitekehikosta ja jatkoi ensimmäisen päivän IT painotteisella B-linjalla Cobit 5 kehikon syventämistä käyden läpi Cobit 5 tavoitteita ja hyötyjä organisaatiolle. Cobit 5 voisi hänen mukaansa korvata useita eri governance-, laatu- ja valvontakehikoita tarjoamalla kokonaisvaltaisen lähestymistavan näihin prosesseihin. Markus Leinonen (KPMG) esitteli mahdollisia riskejä ERP-järjestelmien käyttöönotossa ja valvonnassa tuoden esille käytännössä kohtaamiaan tilanteita ja käsitteitä ERP-käyttöönottoprojekteista. Monet esitetyistä sudenkuopista olivat sopineet mihin tahansa projektin hallinnointiin!

A-linjalla käsiteltiin yleisesti SOX:ia sisäisen valvonnan kehittämistyökaluna, raportointimenettelyitä ja business ethics asioita. Niina Ahokas, joka on tohtoriopiskelija Turun yliopiston kaupakorkeakoulusta, kertoi tutkimustuloksista ja käytännön kokemuksista SOX:n soveltamisessa yrityksissä. Hän tarjosi hyviä käytäntöjä sisäisen valvonnan kehittämiseen organisaatioissa.

Ensimmäisen seminaaripäivän päätti Kai Koskinen liikkeenjohdon konsultointitoimistosta. Iltaohjelmassa soitti Pop & Jazz Konservatorion kvartetti, jonka musiikin johdattamana saimme herkutella erinomaisesta illallisesta Kalastajatorpalla.

Toisena seminaaripäivänä saimme kuulla Juha Lemströmin kattavan esityksen yhteiskuntavastuusta ja case esimerkin Senaatti-kiinteistöistä. Senaatti-kiinteistöissä yhteiskuntavastuun ja laadun hallinnan vastuut on nimetty ja

keskeiset periaatteet ja arvot määritelty, jotta kestävää toimintaa ja päätöksentekoa voidaan kehittää. Ennen lounasta Petri Aukia Codentosta puolestaan valotti pilvipalveluiden joustavuutta ja mahdollisuuksia esimerkiksi organisaation kehittämisessä ja ketteryydessä. Luennon jälkeen pilvipalvelut vaikuttivat enemmän mahdollisuudelta kuin uhalta hallitusti hyödyntäen.

Lounaan jälkeen Jonna Särns Accen-turesta jatkoi samaa pilvipalvelu teemaa keskittyen tietoturvaan. Tietoturva on pilvipalveluissa erityisen huomion kohteena ja hidastaa usein niiden laajempaa käyttöä. Pilvipalveluiden käyttö edellyttääkin organisaatiolta huolellista kriteerien ja tarpeiden määrittelyä sekä tarvittaessa avun hankkimista pilvipalveluiden luotettavuuden arviointiin.

Katri Koskela ja Lasse Ingström (Deloitte) pohtivat EU:n tietosuojalainsäädännön kehitystä ja sisäisen tarkastajan roolia siihen valmistautumisessa. Tarkastuspäällikkö Erkki Kaila piti esityksen Cobit-arviointikehikon hyödyntämisestä Hallinnon tietotekniikkakeskuksessa. Seminaarin viimeinen luennoija oli purjehtija ja konsultti Thomas Johansson. Esityksestä ilmeni Johanssonin keskivertoa rohkeampi riskinotto-kyky ja usko teknologisen kehityksen mahdollisuuksiin.

Molempien seminaaripäivien koke-neiden ammattilaisten esitykset herättivät mukavasti yleiskysymyksiä ja olivat ajatuksia herättäviä. Seminaaritoimikunnan palautteen perusteella kevätseminaari koettiin jälleen onnistuneeksi ja seminaaritoimikunta kiittää kaikkia osallistujia rakentavasta ja hyvästä palautteesta! ■

Seminaaritoimikunta
Annika Martin, CIA, CCSA (KPMG)
ja Maliina Hakala, CIA (Phoenix Group)

Sisäiset tarkastajat ry:n jäsenyyden edut

Sisäiset tarkastajat ry:n tavoitteena on edistää sisäisen tarkastustoiminnan kehittämistä, sisäisen tarkastajan ammatillista osaamista, kannustaa jäseniä vuorovaikutukseen sekä vaikuttaa ja osallistua alaan liittyvään keskusteluun ja säädösvalmisteluun.

Sisäiset tarkastajat ry on jäsenenä alan maailmanlaajuisessa kattojärjestössä The Institute of Internal Auditorsissa (IIA) sekä The European Confederation of Institute of Internal Auditing (ECIIA) yhteenliittymässä, joka edustaa yli 30 jäsenyhdistystä Euroopassa ja sen lähialueilla.

Sisäiset tarkastajat ry

8 hyvää syytä liittyä Sisäiset tarkastajat ry:n jäseneksi

- 1. Ammatillinen ohjeistus.** Ajantasainen alan kansainvälinen ammatillinen ohjeistus tukee sisäisen tarkastuksen laadukasta ja tehokasta organisointia ja toteutusta. Ohjeistuksesta merkittävä osa on vain jäsenten käytössä olevilla verkkosivuilla.
- 2. Verkottuminen kansainvälisesti ja Suomessa.** IIA:lla on yli 160 000 jäsentä 165 maassa. Suomen yhdistyksellä jäseniä on noin 670 ja he edustavat lähes 300 organisaatiota. Tämä sisäisten tarkastajien verkosto tarjoaa mahdollisuuden esimerkiksi alan parhaiden käytäntöjen jakamiseen ja vertaisarviointien tekemiseen. Verkottumista tukee muun muassa IIA:n Membership Exchange -palvelu. Suomen yhdistys tukee sisäisten tarkastajien vuorovaikutusta järjestämällä kokouksia ja koulutustapahtumia sekä tarjoamalla mahdollisuuden osallistua yhdistyksen toimikuntien työhön.
- 3. Sisäisen tarkastuksen koulutus.** Yhdistys ja IIA tarjoavat monenlaista alan koulutusta (mm. teemapäivät, seminaarit, konferenssit), johon osallistuminen on jäsenille muita edullisempaa. Yhdestä koulutustapahtumasta saatava alennus on usein vuotuista jäsenmaksua isompi.
- 4. Ammattitutkinnot.** Sisäisen tarkastuksen osaamisen hallintaa voi osoittaa suorittamalla jonkin IIA:n ammattitutkinnoista (CIA, CCSA, CFSA, CRMA tai CGAP). Ammattitutkinnon suorittaminen on jäsenelle edullisempaa.
- 5. Tarkastusmallit.** Yhdistyksen verkkosivujen jäsenosioon tuotetaan tarkastus- ja muita malleja. Valmiit esimerkit helpottavat sisäisen tarkastajan työtä ja tehostavat tarkastusten suunnittelua ja toteutusta.
- 6. Ajankohtaisjulkaisut.** Yhdistys tiedottaa jäsenille ajankohtaisista asioista jäsentiedottein ja verkkosivujen välityksellä. Useat alan ammattilehdet – Tilintarkastus, Internal Auditor, Tone at the Top, IIA Insight – sisältyvät jäsenmaksuun.
- 7. Alan ammattikirjallisuus.** Jäsenet voivat muita edullisemmin hankkia alan ammattikirjallisuutta IIA:n kirjakaudasta. Suomen yhdistyksen kirjasto on maksutta jäsenien käytettävissä.
- 8. Rekrytoinnin tuki.** Yhdistyksen verkkosivut tarjoavat sisäisen tarkastuksen ammattilaista hakevalle organisaatiolle tehokkaan rekrytointikanavan.